

CREATIVITEIT

Je bent creatief als je dingen bedenkt die jij nog nooit bedacht hebt of die nog nooit door wie dan ook bedacht zijn. Dat laatste zal niet meevallen.

CREATIVITEIT IN DE MUZIEK

Alle componisten hebben dezelfde noten tot hun beschikking. Er zijn ook muzikale wetten: 'Zo móet het.' Je hebt componisten die tegen de muzikale wetten ingaan, die willen iets nieuws creëren. Sommige mensen, en ook critici, vinden die muziek soms maar niks.

Iets nieuws is altijd wennen omdat? ...het nieuw is. Maar nieuw hoeft niet per se goed te zijn omdat het nieuw is. De tijd zal het leren.

Sommige componisten maken het spannend voor zichzelf. Zij zetten op elke kant van een dobbelsteen een muzikale noot. Zij gooien 4 keer en dat zijn de 4 beginnoten van het muzikale thema waar misschien een héle symfonie op gebouwd wordt.

Architectuur, voetballen en schilderen. De Catalaanse architect Antoni Gaudí heeft in Barcelona gebouwd wat nog nooit bedacht was. In Barcelona deed Johan Crujff dingen met de bal die niemand ooit gezien had.

Als ventje zat ik met open ogen van verbazing te kijken naar de schilderijen van Salvador Dalí. Een slap gesmolten zakhorloge onder een hoek van 90 graden op een tafel. Kom daar eens op.*

OPEREREN

De chirurg die in een vliegtuig met een kledinghanger, een plastic mesje en

vork, een schaar, servetjes en een fles jenever - om te verdoven - een blinde darmoperatie doet.

ILLUSTREREN

Cartoonist MILO maakte voor de serie cd's van *Aangenaam Klassiek* de illustraties bij mijn verhalen. Voor het blad *De Groene Amsterdammer* maakt MILO illustraties bij een (ernstig) verhaal of column. Mensenkinderen, over creativiteit gesproken. Dan moet hij in één tekening duidelijk maken waar het verhaal over gaat. Ga maar eens naar zijn site: www.milo.nu.

Een ratjetoe

VERHALEN SCHRIJVEN

Verhalen schrijven voor een familieconcert doe ik zo. Het orkest geeft mij de stukken die het wil spelen. Ik zet de muziekstukken op volgorde, want een goede concertvolgorde geeft een goede verhaalvolgorde. De stukken moeten verschillend zijn in lengte, tempo en sfeer. Ik neem een leeg vel papier. Bij het luisteren schrijf ik bij elk muziekstuk alle losse invalletjes op. Een ratjetoe. Daarna kijk ik vanuit mijn helikopteroog naar die invalletjes, ga nadenken en zeg dan: hier gaat mijn verhaal over. En dan achter de computer, de muziek opnieuw luisteren en tikken, tikken, deleten en tikken.

Voorbeeld: als eerste stuk van een concert de *Circuspolka* van Igor Stravinsky. En daar hoorde ik muziekvlooiën

Draai het fantasieknopje op je hoofd maar om

in. Een vioolvlo, een harpvlo, een zwaai-vlooi (de dirigent) enzovoort.

Hé, een kek jongetje gaat op stap.

Mozart: *Figaro's Hochzeit*. Ik hoorde gewichtig gepraat in de Tweede Kamer. Het Scherzo uit Beethovens Negende symfonie. Gevaar. *Sensemaya* van Revueltas. De oplossing. *Decoration Day* van Ives. Toen was al gauw *Jongetje Mummum* op zoek naar het ritme geboren. Iedereen kreeg van mij na afloop in de hal de muziekvlo die ze hebben wilden.

Een bekentenis. Ik schreef ooit 4 verhaaltjes per week bij muziek voor een AVRO-radiojeugdprogramma. Dat werden er meer dan 200.

Soms had ik $\frac{3}{4}$ klaar maar wist niet hoe het af zou lopen. Zat vast. Ik zei tegen mezelf: het tiende woord op bladzijde 98 van de tweede kolom in het woordenboek, zó loopt het verhaaltje af. Dan moet je er natuurlijk wel chocola van maken.

Soms vroegen mensen: 'Hoe kóm je op zo'n verhaaltje?'

Kun jij ook doen als je een opstel voor school moet schrijven en je zit vast.

Omkeringen vind ik leuk. In een stuk muziek is de piccolo de olifant en de tuba het vogeltje.

De vraag is alleen: hoe kómt dat. Daar zit het creatieve.

Let maar op, het geeft plezier als je iets nieuws bedenkt.

Klassiek

Cd: *Ein Heldenleben* van Richard Strauss.

Foto: Stefano Battaglia

Wat een stuk (1898!). Met dat heerlijke Nederlands Philharmonisch Orkest. Gaat over een Held.

Oproep!

Schrijf een lekker verhaaltje, 200 woorden, méér mag ook, over jouw Held bij *Ein Heldenleben*. Jouw held is een....?*

Draai het fantasieknopje op je hoofd maar om. De familie mag meeschrijven, hoor. Merk ik toch niet. Het creatiefste verhaaltje krijgt niet 1 maar - poeh, hé - een pakketje van 5 cd's opgestuurd. Kom op, Edwin, 6 cd's. Bert Wagendorp mag ook mee doen. Zou ik leuk vinden.

Jazz

Cd: *Pelagos*. De klassieke- en jazzpianist Stefano Battaglia. 6 stukken heeft hij gecomponeerd en 11 stukken zijn geïmproviseerd, dat wil zeggen: hij speelt wat hij ter plekke creëert.

Solo. Soms op 2 piano's tegelijk. Aan één piano is gesleuteld zodat er andere klanken en effecten uitkomen. De muziek? Je kunt wegdromen en wakkerschrikken.

In klassieke zaken #4 had ik een paar vragen aan jullie. Ik heb eerlijk geloot onder de inzenders. Winnaars. Kyra Mollee, 10 jaar, twee jaar altviool, een half jaar pianoles. Haar vader heet Rob en haar moeder Barbara.

Iedere mailer krijgt de intussen felbegeerde Klassieke Kinderzaken konde gikkuleG raajwuein. leeV teitvitaerc*

edwinrutten@edwinrutten.nl

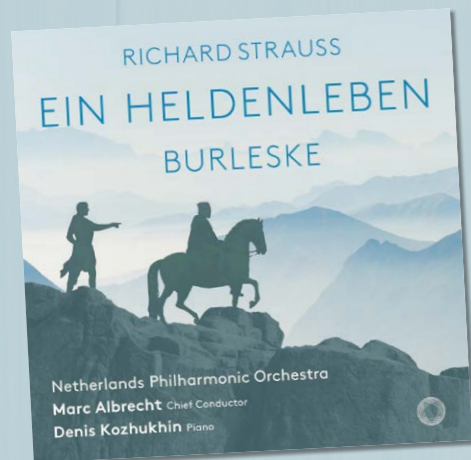

Nou dag!
Edwin Rutten

PPS. Zoek de plaatjes bij de namen Gaudí, Crujff, Dalí en MILO.
PS. Jouw held is een lieveheersbeestje? Een ballon? Een buurmeisje...?
PPS. Wolfje Mozart kon van achteren naar voren praten.

BATTAGLIA PELAGOS
STEFANO BATTAGLIA
ECM (2CD)
VKZ.NL/18647 € 33,99

R. STRAUSS EIN HELDENLEBEN, BURLESKE
DENIS KOZHUKHIN
NEDPHO
O.L.V. MARC ALBRECHT
PENTATONE (SACD)
VKZ.NL/18648 € 22,99